

RAZGOVOR: JASNA JAKOVLJEVIĆ, INTENDANTICA HNK-a U VARAŽDINU

Varaždinskom HNK-u vraćamo sjaj

Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu pred završetkom je obnove Velike koncertne dvorane. Radovi bi trebali trajati do otvaranja 7. listopada, ali to je tek uvertira u radove koji bi trebali uslijediti nakon toga, ukoliko budu odobrena europska sredstva, a to je uređenje glavne pozornice u gledalištu. O obnovi dvorane na koju se čekalo sedamdeset godina i drugim aktivnostima, programu i planovima razgovaramo s Jasnom Jakovljević, intendanticom koja je na čelu HNK-a u Varaždinu od 2005. prve godine obnove.

Što HNK znači za varaždinsku, regionalnu, i nacionalnu kulturu?

Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu djeluje u gradu duge kazališne tradicije, jer ovdje se prve predstave izvode još u okviru Isusovačkog kolegija neprekidno od 1637. pa sve do kraja 18. stoljeća. Prvo javno kazalište Varaždin dobiva 1788, a tijekom cijelog 19. stoljeća, uz gostovanje putujućih kazališnih družina, zabilježeno je djelovanje dobrovoljačkih građanskih kazališnih udruga i skupina. Godine 1873, godinu prije Zagreba, Varaždinci vlastitim sredstvima podižu zgradu kazališta, prvu u nizu kazališnih i javnih zdanja čuvenoga bečkog arhitekta Hermanna Helmera.

Prvi profesionalni ansambl osnovan je 1898. i otada pa sve do 1915. kazalištem upravlja i kazališni život organizira Hrvatsko dramsko društvo. Stalno gradsko kazalište osnovano je 1915. i u njemu se uz dramu njeguju opera i opereta, a kao takvo održalo se do 1925. Od Drugoga svjetskog rata kazališne sezone održava Osječko kazalište, koje Varaždin smatra svojom drugom središnjicom. Od 1942. do 1945. u kazalištu djeluje Društvo hrvatskih kazališnih dobrovoljaca, a od 1945. pa sve do danas stalno kazalište, koje je do 1963. ponovno imalo i vlastiti orkestar te pored dramskog njegovalo i glazbenoscenski i operetni repertoar.

U posljednjem razdoblju stalnoga djelovanja, koje sada traje već sedamdeset godina, tri odrednice bitno obilježavaju varaždinsko kazalište jučer i danas: supostojanje tradicionalnog i eksperimentalnog teatra, kajkavski jezik odnosno kajkavsko kazalište i trajna povezanost s hrvatskom književnosti (dramskom i proznom zahvaljujući adap-

tacijama). Naš ansambl s dvadeset glumaca različitih generacija kadro je ostvarivati zahtjevan repertoar u stilskom rasponu od kazališne klasike do suvremenih istraživačkih projekata, od predstava namijenjenih zahtjevnijem gledateljstvu, preko pučkog repertoara za široku publiku, do predstava za djecu i mladež. Kazalište ima tri izvedbene scene (velika scena i dvije komorne) pa u njemu djeluje i profesionalna Dječja i lutkarska scena i Kazališni studio mladih kao oblik edukativnoga kazališnog rada s djecom i mladeži.

Ponovno uvođenje glazbene scene jedan je od planova koji se počinju realizirati s dobivanjem nacionalnog statusa 2013. Kako napredujete?

Što se tiče glazbene grane, u planu je komorna barokna opera i opereta, pa ćemo tako sljedeće godine uz Dan grada konačno izvesti *Groficu Maricu*, u čemu nam pomaže i skladateljeva kći Yvonne Kahlmann. Glazbenoscenska produkcija ostvaruje se zajedničkim snagama Varaždinskih baroknih večeri, Koncertnog ureda, Glazbene škole Varaždin. Najveći broj glazbenih programa odvija se u zgradi Kazališta u našoj Velikoj koncertnoj dvorani, jednoj od najljepših u Hrvatskoj, čija je obnova u tijeku i bit će završena do početka listopada. Kazalište i glazbene ustanove Varaždina posebno rade na promicanje barokne glazbe, zahvaljujući čemu se na varaždinskoj pozornici izmjenjuju najugledniji europski i svjetski umjetnici, ansambli i orkestri. Intenzivno surađujemo i umrežavamo se s kazališnim te kulturnim i obrazovnim ustanovama iz šire Hrvatske i svijeta u okvirima nacionalne i europske kulturne i umjetničke suradnje, a u održavanju zgrade i dijela programa oslanjamo se i na sredstva europskih fondova.

Velika obnova Kazališta počela je s vašim dolaskom na mjesto ravnatelja. Kakvo ste stanje zatekli i što je dosad obnovljeno?

S mojim dolaskom 2005. tadašnji ministar Božo Biškupić odobrava nam početnih 250.000 kuna i tako otpočinje obnova tada

U listopadu otvaramo obnovljenu veliku koncertnu dvoranu, nakon čega slijedi obnova velike pozornice / Trajna povezanost s hrvatskom književnosti, kajkavski jezik i supostojanje tradicionalnog i eksperimentalnog teatra glavne su odrednice rada već 70 godina

Intendantica varaždinskog HNK Jasna Jakovljević

vrlo zapuštena kazališta. Prvo je provedena sanacija toplinske i vodne izolacije terasa na sjever i jug s obnovom balustrada. Odlučila sam da svake godine obnavljamo zgradu, u čemu nam osim Ministarstva kulture godinama pomaže i Grad Varaždin, osobito u prvim mandatima gradonačelnika Ivana Čehoka, a to se nastavlja i s njegovim ponovnim dolaskom na čelo Grada. Tako se nastavila sanacija i dogradnja sanitarnih čvorova, obnova prostora Europa media, Crvenog salona i Komorne 99, kotlovnice te ventilacije i klimatizacije. Obnovili smo vrijedne lustere te prostor glavnog ulaza u zgradu, stubište, garderobe i predvorja Koncertne dvorane. Uslijedila je obnova freske Miljenka Stančića na stropu stubišta prema Koncertnoj dvorani.

Ove godine nastavljate i s golemim projektom Velike koncertne dvorane, kako teku radovi?

Srećom, nakon samo nekoliko mjeseci trajanja, radovi su pred završetkom, a otvaranje je planiramo 7. listopada.

Radovi su izvođeni prema projektnoj dokumentaciji s ovlaštenih subjektima, po licenciranim izvođačima i uz suglasnost i nadzor Hrvatskoga restauratorskog zavoda, odnosno Konzervatorskog odjela u Varaždinu. U završnoj je fazi izrada glavnog projekta scenske mehanizacije pozornice, a u tijeku je i izrada projektne dokumentacije za obnovu Koncertne dvorane u Varaždinu. Završen je rad na projektu zamjene građevne stolarije vanjske ovojnice zgrade.

Naravno treba naglasiti i da je posljednja temeljita adaptacija Velike koncertne dvorane izvedena od 1948. do 1955. pri nadogradnji istočne strane zgrade (po projektu Aleksandra Freudenreicha), kada je i kazališna kavana preuređena u prostor knjižnice te plesna dvorana pretvorena u koncertnu.

U drugoj polovici 20. st. kazališna je zgrada dvaput renovirana, ali obnova VKD nije bila uključena. Inače koncertna dvorana nalazi se na prvom i drugom katu zgrade, dugačka je 18,6 i visoka 9,5 metara, a na njezinu su stropu stilske iluzionističke dekoracije koje uz pozlaćene dijelove ulaze u obnovu.

U sljedećem razdoblju čeka nas glavni građevinsko-tehnički zahvat, a to je potpuno osuvremenjivanje velike pozornice, njezine mehanizacije i rasvjetnoga parka.

Kako ste paralelno s obnovom koncipirali program rada kazališta?

Kazalište je tijekom posljednjega desetljeća svake sezone u prosjeku izvelo osam premijera (pet ili šest premijera dramskog programa za odrasle, jednu do tri predstave dječje i lutkarske scene te po jedan veći projekt glazbenoscenskog i/ili jedan veći projekt plesnog programa). U realizaciji programa, prije svega na zajedničkim projektima, HNK u Varaždinu surađivao je s kazališnim ustanovama iz Hrvatske i inozemstva.

Uz dominantan dramski program, Kazalište je redovito realiziralo i glazbene, glazbenoscenske i plesne programe, surađujući s umjetnicima, ustanovama i umjetničkim organizacijama iz Varaždina (Varaždinske barokne večeri, Varaždinski komorni orkestar, Glazbena škola, Koncertni ured Varaždin; VRUM performing arts collective, Umjetni-

čka organizacija Gllugl, Kerekesh teatar...) i Hrvatske (Muzički biennale Zagreb, Baletna trupa Croatia, Kliker – hrvatska platforma za razvoj plesa za mladu publiku, Ansambl slobodnog plesa Liberdance, Plesna mreža Hrvatske...). Kao dio glazbenoga programa Kazalište je u niz prigoda organiziralo nastupe istaknutih hrvatskih opernih umjetnika, ponajprije onih koji su osnovnu glazbenu naobrazbu stjecali u Varaždinu (Lana Kos, Tomislav Mužek...) te obilježilo obljetnice velikih opernih imena poput Ruže Pospis Baldani.

Od 2009. gostovanjima, koprodukcijama i festivalskim te edukacijskim programima (Kliker) Kazalište kontinuirano odgaja plesnu publiku, a posječenost plesnih programa u stalnom je porastu. Takvim programima i oblicima suradnje Kazalište je u posljednjih nekoliko godina poduprlo rad dvjestotinjak domaćih i stranih plesnih umjetnika.

Strateške odrednice plana djelovanja Hrvatskoga narodnog kazališta u Varaždinu u razdoblju od 2015. do 2020. proizlaze iz njegova bogata i za hrvatsku kulturu i glumište dragocjena djelovanja u prošlosti, ali i iz činjenice nedavna dobivanja statusa nacionalnog kazališta. Iako jedan od najstarijih teataru u Hrvatskoj, varaždinsko je kazalište ujedno najmlađe nacionalno kazalište u zemlji. Poput svih ostalih nacionalnih kazališta njegova je misija njegovanje najviših umjetničkih kriterija i produkcija teatarskih djela visoke kvalitete domaće i internacionalne provenijencije. Uz njegovanje tradicije, poglavito vlastite kajkavske dramske i jezične baštine te izvođenja domaćih i stranih klasika, ono je obvezno prezentirati moderna i suvremena djela koja korespondiraju s bitnim kulturnim, socijalnim i egzistencijalnim pitanjima sadašnjice.

Ugledna nagrada Marti Medvešek

Institut Adam Mickiewicz, poljski nacionalni institut za kulturu, na natječaju održanu od 25. lipnja do 10. kolovoza, bio je u potrazi za audioradovima koji najuspješnije omogućuju slušateljima da urone u priču.

Cilj natječaja jest podizanje svijesti o mogućnostima narativnih audioformi te promocija najzanimljivijih audioproducenata iz srednjo- i istočnoeuropske regije. Natječaj je organiziran u suradnji s web-platfomom Radio Atlas, kao dio popratnih događanja konferencije Digital Cultures, koja se održava u Varšavi 24. i 25. rujna. Kako, prema uvjerenju organizatora, najzanimljivije priče nastaju u dodiru naizgled nepovezanih područja stvaralaštva, ovogodišnju su konferenciju odlučili posvetiti hibridnim formama u digitalnom svijetu.

Marta Medvešek

Dobitnici prve tri nagrade dobili su poziv na sudjelovanje na konferenciji, gdje je svečano predstavljen pobjednički rad zagrebačke autorice Marte Medvešek pod naslovom *Gastarbajteri 2.0*.

Po završetku konferencije rad će biti dostupan na web-platfomom Radio Atlas, koja djeluje kao „engleski dom za audioradove iz cijeloga svijeta“. Na stranicama Radio Atlas posjetitelji tako mogu slušati audiodokumentarce, drame i *sound art* radove na jezicima koje nužno ne govore i ne razumiju – s engleskim podnaslovima.

Na natječaju mogli su sudjelovati autori iz Armenije, Bjelorusije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Češke, Estonije, Gruzije, Hrvatske, Letonije, Litve, Mađarske, Moldavije, Poljske, Rusije, Rumunjske, Srbije, Slovačke, Slovenije i Ukrajine.

REDAKCIJA

MARIJA BARIĆ